

همایش ملی مطالعات و پژوهش های علمی علوم انسانی

نهاد برگزار کننده همایش: موسسه قانون یار با حمایت معنوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه
سر دبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی شماره مجوز: ۷۸۸۶۴-۴۸۵۳
سال برگزاری همایش: ۱۳۹۷ شماره مقاله: ۱۳۵/۱۰۹ رده بندی کنگره: د ۵۱۳/۲

تحلیل و واکاوی مسؤلیت حقوقی ناشی از دستکاری ژنتیکی نامطلوب

فاطمه میرزایی چهارراهی^۱

فاطمه رسولی نژاد

چکیده

برای روشن ساختن حدود مسؤلیت کیفری پژوهشگران و حقوق سوژه های انسانی در آزمایش های ژنتیکی و روش های درمانی جدید مانند ژن درمانی، باید قوانین جزایی ایران را مطالعه نمود. متأسفانه حقوق ایران، همگام با تحولات دانش پزشکی و پیشرفت های آن، تغییر نکرده است و تنها موادی از قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۵۲، قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خورده و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحات آنها، باید پاسخگویی چالش های نوین باشد. مفهوم مجرم بستگی به مفهوم جرم دارد، به عبارت دیگر، مجرم بودن مستلزم ارتکاب جرم یعنی فعل یا ترک فعلی است که در قانون جرم دانسته شده و برای آن مجازات مقرر شده است. برای تحقق جرم، باید اعمال مادی تشکیل دهنده آن عنصر مادی، توسط موجودی دارای ادراک و اراده ارتکاب یابد. ارتکاب جرم در شرایط عادی موجب مسؤلیت کیفری است، مگر اینکه مجرم به دلایلی نتواند بار مسؤلیت را تحمل کند (علل رافع مسؤلیت کیفری) و یا قانونگذار به دلایلی فعل یا ترک فعلی را که عنوان مجرمانه دارد، مجازات نمی کند (علل توجیه کننده جرم).

واژگان کلیدی: ژنتیک، علم ژنتیکی، مسؤلیت مدنی، جبران خسارت، مسؤلیت

کیفری